

Teofrasto

De signis

a cura di Emilio Piccolo

Classici Latini e Greci
Senecio

Classici Latini e Greci

Senecio

emiliopiccolo@mclink.it

Napoli, 2009

La manipolazione e/o la riproduzione (totale o parziale) e/o la diffusione telematica di quest'opera sono consentite a singoli o comunque a soggetti non costituiti come imprese di carattere editoriale, cinematografico o radio-televisivo.

Teofrasto

De signis

a cura di Emilio Piccolo

Classici Latini e Greci
Senecio

ΠΕΡΙ ΣΗΜΕΙΩΝ

ΥΔΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΜΩΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΔΙΩΝ

1

Σημεῖα ὑδάτων καὶ πνευμάτων καὶ χειμώνων καὶ εὐδιῶν ὧδε ἐγράψαμεν καθ' ὅσον ἦν ἐφικτὸν, ἃ μὲν αὐτοὶ προσκοπήσαντες ἃ δὲ παρ' ἐτέρων οὐκ ἀδοκίμων λαβόντες. Τὰ μὲν οὖν ἐπὶ τοῖς ἄστροις δυομένοις καὶ ἀνατέλλουσιν ἐκ τῶν ἀστρονομικῶν δεῖ λαμβάνειν.

2

εἰσὶ δὲ δύοσις διπταὶ οἳ τε γὰρ ἀφανισμοὶ δύοσις εἰσι• τοῦτο δὲ ἐστὶν ὅταν ἅμα συνδύνη τῷ ἡλίῳ τὸ ἄστρον, καὶ ὅταν ἀνατέλλοντος δύνῃ. ὁμοίως δὲ καὶ ἀνατολαὶ διπταὶ, αἱ μὲν ἔῳι ὅταν προανατέλλῃ τοῦ ἡλίου τὸ ἄστρον, αἱ δ' ἀκρόνυχοι ὅταν ἅμα δυομένῳ ἀνατέλλῃ. Αἱ μὲν οὖν τοῦ Ἀρκτοῦρου λεγόμεναι ἀνατολαὶ ἀμφοτέρως συμβαίνουσιν• ἡ μὲν γὰρ τοῦ χειμῶνος ἀκρόνυχός ἐστίν, ἡ δὲ μετωπορινὴ ἔῳα. τῶν δ' ἄλλων αἱ πλείσται τῶν ὀνομαζομένων ἔῳαι, οἷον Πλειάδος καὶ Ὠρίωνος καὶ κυνός.

3

Τῶν δὲ λοιπῶν σημείων ἓνια μὲν ἴδια κατὰ πάσας χώρας ἐστὶν ἐν ὅσαις ὄρη ὑψηλὰ καὶ αὐλῶνές εἰσι, μάλιστα δὲ ὅσα πρὸς θάλασσαν καθήκει τῶν ὑψηλῶν• τῶν τε γὰρ πνευμάτων ἀρχομένων τὰ νέφη προσπίπτει πρὸς τοὺς τοιοῦτους τόπους καὶ μεθισταμένων εἰς τούναντίον ῥ392ἀντιμεθίστανται καὶ ὑγρότερα γινόμενα διὰ βάρους εἰς τὰ κοῖλα συγκαθίξει. διὸ δεῖ προσέχειν οὗ ἂν τις ἰδρυμένος ἦ. ἔστι γὰρ ἀεὶ τινα λαβεῖν τοιοῦτον γνώμονα καὶ ἔστι σαφέστατα σημεία τὰ ἀπὸ τούτων.

4

Διὸ καὶ ἀγαθοὶ γεγένηται κατὰ τόπους πινὰς ἀστρονόμοι ἔνιοι, οἷον Ματρικέτας ἐν Μηθύμνῃ ἀπὸ τοῦ Λεπετύμνου, καὶ Κλεόστρατος ἐν Τενέδῳ ἀπὸ τῆς Ἰδῆς, καὶ Φαινὸς Ἀθήνησιν ἀπὸ τοῦ Λυκαβηττοῦ τὰ περὶ τὰς τροπὰς συνείδε, παρ' οὗ Μέτων ἀκούσας τὸν τοῦ ἐνὸς δέοντα εἰκοσὶν ἐνιαυτὸν <κύκλον> συνέταξεν. ἦν δὲ ὁ μὲν Φαινὸς μέτοικος Ἀθήνησιν ὁ δὲ Μέτων Ἀθηναῖος, καὶ ἄλλοι δὲ τὸν τρόπον τοῦτον ἠστρολόγησαν.

5

Ἄλλα δὲ ἐστὶ σημεῖα ἃ λαμβάνεται ἀπὸ τε ζῶων τῶν κατ' οἰκίαν καὶ ἐτέρων πινῶν τόπων καὶ παθημάτων, μάλιστα δὲ κυριώτατα <τὰ> ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης• ἡ γὰρ σελήνη νυκτὸς οἷον ἡλίος ἐστι• διὸ καὶ

αἱ σύνοδοι τῶν μηνῶν χειμέριοι εἰσιν, ὅτι ἀπολείπει τὸ φῶς τῆς σελήνης ἀπὸ τετράδος φθίνοντος μέχρι τετράδος ἰσταμένου. ὡσπερ οὖν ἡλίου ἀπόλειψις γίνεται κατὰ τὸν ὁμοίον τρόπον καὶ τῆς σελήνης ἔκλειψις.

6

δεῖ οὖν προσέχειν μάλιστα ταῖς ἀνατολαῖς ταῖς τούτων καὶ ταῖς δύσεσιν ὁποίας ἂν ποιῶνται τὸν βουλόμενον προγινώσκειν. Πρῶτον μὲν οὖν ληπτέον ὅτι αἱ διχοτομῖαι διορίζουσι τὰς ὥρας, ὥστε ἐπὶ τούτων δεῖ ἀθρεῖν καὶ ἑνιαυτὸν καὶ μῆνα καὶ ἡμέραν. διχοτομεῖ δὲ τὸν μὲν ἑνιαυτὸν Πλειάς τε δυομένη καὶ ἀνατέλλουσα• ἀπὸ γὰρ δύσεως μέχρι ἀνατολῆς τὸ ἡμισυ τοῦ ἑνιαυτοῦ ἐστίν. ὥστε δίχα τέμνεται ὁ πᾶς χρόνος.

7

ὁμοίως δὲ καὶ αἱ τροπαὶ καὶ ἰσημερίαι ποιοῦσιν. οἷα τις ἂν οὖν ἤ κατάστασις τοῦ ἀέρος Πλειάδος δυομένης, οὕτω ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μέχρι τροπῶν, κἂν μεταβάλλῃ, μετὰ τροπᾶς• ἐὰν δὲ μὴ μεταβάλλῃ, διέχει ἕως ἰσημερίας, κάκειθεν ὡσαύτως μέχρι Πλειάδος, καὶ ἀπὸ ταύτης μέχρι τροπῶν θερινῶν, καὶ ἐντεῦθεν μέχρι ἰσημερίας, καὶ ἀπὸ ἰσημερίας μέχρι Πλειάδας δύσεως.

8

Ὡς δ' αὐτως ἔχει καὶ περὶ τὸν μῆνα ἕκαστον• διχοτομοῦσι γὰρ αἱ τε πανσελήνοι καὶ αἱ ὀγδοαὶ καὶ αἱ τετράδες, ὥστε ἀπὸ νουμηνίας ὡς ἀπ' ἀρχῆς δεῖ σκοπεῖν. μεταβάλλει γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν τῇ τετράδι, ἐὰν δὲ μὴ, ἐν τῇ ὀγδῳῃ, εἰ δὲ μὴ πανσελήνω• ἀπὸ δὲ πανσελήνου εἰς ὀγδῳῃν φθίνοντος, καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τετράδα, ἀπὸ δὲ τετράδος εἰς τὴν νουμηνίαν.

9

Ὡς δ' αὐτως καὶ ἐπὶ τῆς ἡμέρας ἔχουσιν αἱ μεταβολαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. ἀνατολὴ γὰρ καὶ πρῶτῃ καὶ μεσημβρία καὶ δεῖλη καὶ δύσις, καὶ τὰ τῆς νυκτὸς μέρη τὰ ἀνάλογα ταῦτο ποιεῖ τοῖς εἰρημένοις περὶ πνευμάτων καὶ χειμῶνος καὶ εὐδίας. μάλιστα γὰρ ἐὰν μέλλῃ μεταβάλλειν, ἐν ταῖς 396 διχοτομίαις μεταβάλλει. καθόλου μὲν οὖν τὰς ὥρας οὕτω δεῖ παρατηρεῖν, καθ' ἕκαστα δὲ τῶν σημείων κατὰ τὸν ὑπογεγραμμένον τρόπον.

10

Ὑδατος μὲν οὖν σημεῖα τὰ τοιαῦτα δοκεῖ εἶναι. ἐναργέστατον μὲν οὖν τὸ ἐωθινόν, ὅταν πρὸ ἡλίου ἀνατολῆς φαίνεται ἐπιφοινίσσον σημεῖον• ἢ γὰρ αὐθημερινὸν ἐπισημαίνει ἢ τριῶν ἡμερῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. δηλοῖ δὲ καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα• ἐὰν γὰρ μὴ πρότερον, τριταῖα μάλιστα σημαίνει τὸ ἐπιφοινίσσον καὶ δύνοντος, ἤττον δὲ ἢ τὸ ἐωθινοῦ.

11

Καὶ ἐὰν δύνη χειμῶνος ἢ ἔαρος εἰς νεφέλιον, τριῶν ἡμερῶν ὡς τὰ πολλὰ ἐπισημαίνει. καὶ ἐὰν ράβδοι νοτόθεν, ταῦτα δὲ ταῦτα βορρᾶθεν γινόμενα ἀσθενέστερα. καὶ ἐὰν ἀνίσχων μέλαν σημεῖον ἴσχη, καὶ ἐὰν ἐκ νεφελῶν <ἀν>έχη, ὑδατικόν, καὶ ἐὰν ἀκτῖνες ἀνίσχοντος ἀνατεινώσι πρὶν ἀνατεῖλαι,

κοινόν ὕδατος σημεῖον καὶ ἀνέμου. καὶ ἐὰν καταφερομένου τοῦ ἡλίου ὑφίστηται νέφος, ὑφ' οὗ ἐὰν σχίζονται αἱ ἀκτῖνες, χειμερινόν τὸ σημεῖον. καὶ ὅταν καυματία δῦνται καὶ ἀνατέλλῃ, ἐὰν μὴ ἀνεμος γένηται, ὕδατος τὸ σημεῖον.
12

Τὰ αὐτὰ δὲ σημαίνει καὶ σελήνη πανσελήνω ἀνίσχουσα, ἀσθενέστερα δὲ ὁ μείζ. ἐὰν μὲν ἦ πυρώδης, πνευματώδῃ σημαίνει τὸν μῆνα, ἐὰν δὲ ζοφώδης ὑδατώδῃ• σημαίνει δὲ ὅτι ἂν σημαίῃ τριταῖος ὧν ὁ μείζ.
13

Ἄσπερες πολλοὶ διάπττοντες ὕδατος ἢ πνεύματος, καὶ ὅθεν ἂν διάπτωσιν ἐντεῦθεν τὸ πνεῦμα ἢ τὸ ὕδωρ. καὶ ἐὰν ἀκτῖνες ἀθρόαι ἀνίσχωσιν ἀνιόντος ἢ δύνοντος, σημεῖον <ὕδατος>. καὶ ὅταν ἀνίσχοντος τοῦ ἡλίου αἱ αὐγαὶ οἶον ἐκλείποντος χρώμα ἴσχωσιν, ὕδατος σημεῖον. καὶ ὅταν νεφέλαι πόκοις ἐρίων ὅμοιαι ὦσιν, ὕδωρ σημαίνει. [ὑετοῦ δὲ σημεία] πομφόλυγες ἀνιστάμεναι πλείους ἐπὶ τῶν ποταμῶν ὕδωρ σημαίνουσι πολὺ. ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ ἴρις περὶ λύχνον ἢ διὰ λύχνου διαφαινομένη νότια σημαίνει ὕδατα.
14

Καὶ οἱ μύκητες ἐὰν νότια ἦ, ὕδωρ σημαίνουσι, σημαίνουσι δὲ καὶ ἀνεμον κατὰ λόγον ὡς ἂν ἔχωσι πλήθους καὶ μεγέθους, σμικροὶ δὲ καὶ κεγχρώδεις καὶ λαμπροὶ ὕδωρ καὶ ἀνεμον. καὶ ὅταν χειμῶνος τὴν φλόγα <ὁ λύχνος> ἀπωθῆ διαλιπὼν οἶον πομφόλυγας, ὕδατος σημεῖον, καὶ ἐὰν πηδῶσιν αἱ ἀκτῖνες ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐὰν σπινθῆρες ἐπιγένωνται.
15

Ὅρνιθες λουόμενοι μὴ ἐν ὕδατι βιοῦντες ὕδωρ ἢ χειμῶνας σημαίνουσι. καὶ φρύνη λουομένη καὶ βάτραχοι μᾶλλον ἄδοντες σημαίνουσιν ὕδωρ. καὶ ἡ σαύρα φαινομένη, ἣν καλοῦσι σαλαμάνδραν, ἔτι δὲ καὶ χλωρὸς βάτραχος ἐπὶ δένδρου ἄδων ὕδωρ σημαίνει. χελιδόνες τῆ γαστρὶ τύπτουσαι τὰς λίμνας ὕδωρ σημαίνουσι. βοῦς τὴν προσθίαν ὀπλήν λείξας χειμῶνα ἢ ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν p400δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνακύπτων ὀσφραίνεται, ὕδωρ σημαίνει.
16

Κορώνη ἐπὶ πέτρας κορυσομένη ἦν κύμα κατακλύζει ὕδωρ σημαίνει• καὶ κολουμβῶσα πολλάκις καὶ περιπετομένη ὕδωρ σημαίνει. κόραξ πολλὰς μεταβάλλειν εἰωθὼς φωνὰς, τούτων ἐὰν ταχὺ δις φθέγγηται καὶ ἐπιρροϊζήσῃ καὶ τινάξῃ τὰ πτέρω, ὕδωρ σημαίνει. καὶ ἐὰν ὑετῶν ὄντων πολλὰς μεταβάλλῃ φωνὰς καὶ ἐὰν φθειρίζηται ἐπ' ἐλαίας, καὶ ἐὰν τε εὐδίας ἐὰν τε ὕδατος ὄντος μιμῆται τῆ φωνῆ οἶον σταλαγμοῦς, ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν τε κόρακες ἐὰν τε κολοιοὶ ἄνω πέτωνται καὶ ἰερακίζωσιν, ὕδωρ σημαίνουσι. καὶ ἐὰν κόραξ εὐδίας μὴ τὴν εἰωθυῖαν φωνὴν ἴῃ καὶ ἐπιρροιβδῆ, ὕδωρ σημαίνει.
17

Ἐὰν ἰέραξ ἐπὶ δένδρου καθεζόμενος καὶ εἴσω εἰσπετόμενος φθειρίζηται, ὕδωρ σημαίνει. καὶ θέρους ὅταν πολλοὶ ἀθρόοι φανῶσιν ὄρνιθες οἱ βιοτεύουσιν

ἐν νήσῳ, ὕδωρ σημαίνουσιν• ἐάν δὲ μέτριοι, ἀγαθὸν αἰεὶ καὶ βοτοῖς, ἐάν δὲ πολλοὶ ὑπερβολῆ, αὐχμὸν ἰσχυρόν. ὅλως δὲ ὄρνιθες καὶ ἀλεκτρυόνες φθειριζόμενοι ὑδατικὸν σημεῖον, καὶ ὅταν μιμῶνται ὕδωρ ὡς ὕον.
18

Καὶ ἡ νῆπτα ἡμερος <ἐάν> ὑπιοῦσα ὑπὸ τὰ γεῖσα ἀποπερυγίζηται, ὕδωρ σημαίνει, ὁμοίως δὲ καὶ κολοιοὶ καὶ ἀλεκτρυόνες ἐάν τε ἐπὶ λίμνη ἢ θαλάττη ἀποπερυγίζωνται, ὡς νῆπτα ὕδωρ σημαίνει. p402καὶ ἐρωδιὸς ὄρθηριον φθειγγόμενος ὕδωρ ἢ πνεῦμα σημαίνει• καὶ ἐάν ἐπὶ θάλατταν πετόμενος βοᾷ, μᾶλλον ὕδατος σημεῖον ἢ πνεύματος, καὶ ὅλως βοῶν ἀνεμῶδες.
19

Καὶ ὁ σπίνος ἐν οἰκίᾳ οἰκουμένη ἐάν φθέγγηται ἔωθεν, ὕδωρ σημαίνει ἢ χειμῶνα. καὶ χύτρα σπινθηρίζουσα πᾶσα περιπλεως ὕδατος σημεῖον. καὶ ἴουλοι πολλοὶ πρὸς τοῖχον ἔρποντες ὑδατικόν. δελφίς παρὰ γῆν κολυμβῶν καὶ ἀναδουόμενος πυκνὰ ὕδωρ ἢ χειμῶνα σημαίνει.
20

Ἵμηπτος ἐλάττων, ἄνυδρος καλούμενος, ἐάν τῷ κοίλῳ νεφέλιον ἔχη, ὕδατος σημεῖον• καὶ ἐάν ὁ μέγας Ἵμηπτος τοῦ θέρους ἔχη νεφέλας ἄνωθεν καὶ ἐκ πλαγίου, ὕδατος σημεῖον. καὶ ἐάν ὁ ἄνυδρος Ἵμηπτος λευκὰς ἔχη ἄνωθεν καὶ ἐκ πλαγίου. καὶ ἐάν περὶ ἰσημερίαν λιψ πνεύση, ὕδωρ σημαίνει.
21

Αἰ δὲ βρονταὶ αἰ μὲν χειμεριναὶ καὶ ἐωθιναὶ μᾶλλον <ἀνεμον ἢ> ὕδωρ σημαίνουσιν• αἰ δὲ θεριναὶ μεσημβρίας καὶ ἐσπεριναὶ βρονταὶ ὑδατικὸν σημεῖον. ἀστραπαὶ δὲ ἐάν γε πανταχόθεν γένωνται ὕδατος ἂν ἢ ἀνέμου σημεῖον, καὶ ἐσπεριναὶ ὡσαύτως, καὶ ἐάν ἀκρωρίας νότου πνέοντος νοτόθεν ἀστράπη, ὕδωρ σημαίνει ἢ ἀνεμον. καὶ ζέφυρος ἀστράπτων πρὸς βορείου ἢ χειμῶνα ἢ ὕδωρ σημαίνει. καὶ θέρους αἰ ἐσπέριαι ἀστραπαὶ ὕδωρ αὐτίκα σημαίνουσιν ἢ p404τριῶν ἡμερῶν. καὶ ὀπώρας βορρᾶθεν ἀστραπαὶ ὑδατικὸν σημεῖον.
22

Ἡ Εὐβοία ὅταν διαζωσθῆ μέση, ὕδωρ διὰ ταχέων. καὶ ἐάν ἐπὶ τὸ Πήλιον νεφέλη προσίζη, ὅθεν ἂν προσίζη, ἐντεῦθεν ὕδωρ ἢ ἀνεμον σημαίνει. ὅταν ἴρις γένηται, ἐπισημαίνει• ἐάν τε πολλαὶ ἴριδες γένωνται, σημαίνει ὕδωρ ἐπὶ πολύ. ἀλλὰ πολλάκις καὶ οἱ ὀξεῖς ἥλιοι, ὅταν ἐκ νεφέλης. μύρμηκες ἐν κοίλῳ χωρίῳ ἐάν τὰ ὡὰ ἐκφέρωσιν ἐκ τῆς μυρμηκιδᾶς ἐπὶ τὸ ὑψηλὸν χωρίον, ὕδωρ σημαίνουσιν, ἐάν δὲ καταφέρωσιν εὐδίαν. ἐάν παρήλιοι δύο γένωνται καὶ ὁ μὲν νοτόθεν ὁ δὲ βορρᾶθεν, καὶ ἄλως ἅμα ὕδωρ διὰ ταχέων σημαίνουσι. καὶ ἄλως αἰ μέλαινα ὑδατικόν καὶ μᾶλλον αἰ δείλη.
23

Ἐν τῷ Καρκίνῳ δύο ἀστέρες εἰσὶν, οἱ καλούμενοι Ὅνοι, ὧν τὸ μεταξὺ τὸ νεφέλιον ἢ Φάτνη καλουμένη. τοῦτο ἐάν ζοφῶδες γένηται,

ύδατικόν. ἐὰν μὴ ἐπὶ Κυνὶ ὕση ἢ ἐπὶ Ἀρκτούρω, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρὸς ἰσημερίαν ὕδωρ ἢ ἄνεμος. καὶ τὸ δημόσιον τὸ περὶ τὰς μύϊας λεγόμενον ἀληθές• ὅταν γὰρ δάκνωσι σφόδρα, ὕδατος σημεῖον. σπίνος φθεγγόμενος ἔωθεν μὲν ὕδωρ σημαίνει ἢ χειμῶνα, δειλῆς δὲ ὕδωρ.

24

Τῆς δὲ νυκτὸς ὅταν τὸν Ὕμηπτον κάτωθεν τῶν ἄκρων νεφέλη διαζῶση λευκὴ καὶ μακρὰ, ὕδωρ γίνεται ὡς τὰ πολλὰ μετρίων ἡμερῶν. καὶ ἐὰν p406ἐν Αἰγίνῃ [καὶ] ἐπὶ τοῦ Διὸς τοῦ Ἑλλανίου νεφέλη καθίζηται, ὡς τὰ πολλὰ ὕδωρ γίνεται. ἐὰν ὕδατα πολλὰ γίνηται χειμερινά, τὸ ἔαρ ὡς τὰ πολλὰ γίνεται αὐχμηρόν• ἐὰν δ' αὐχμηρὸς ὁ χειμῶν, τὸ ἔαρ ὕδατῶδες. ὅταν χιόνες πολλαὶ γίνωνται, ὡς τὰ πολλὰ εὐετηρία γίνεται.

25

Φασὶ δὲ τινες καὶ εἰ ἐν ἄνθραξι λαμπρὰ χάλαζα ἐπιφαίνηται, χάλαζαν προσημαίνειν ὡς τὰ πολλὰ• ἐὰν δὲ ὡσπερ κέγχροι μικροὶ λαμπροὶ πολλοὶ, ἀνέμου μὲν ὄντος εὐδῖαν, μὴ ἀνέμου δὲ ὕδωρ ἢ ἄνεμον. ἔστι δ' ἄμεινον πρῶτον γίνεσθαι βόρειον ὕδωρ νοτίου καὶ τοῖς φουομένοις καὶ τοῖς ζῶοις• δεῖ δὲ γλυκὺ εἶναι καὶ μὴ ἀλμυρὸν τοῖς γευομένοις. καὶ ὅλως ἔτος βέλτιον νοτίου βόρειον καὶ ὑγιεινότερον. καὶ ὅταν <πάλιν> ὀχεύωνται πρόβατα ἢ αἶγες, χειμῶνος μακροῦ σημεῖον.

26

Ὑδατος μὲν οὖν ταῦτα λέγεται σημεῖα• ἀνέμου δὲ καὶ πνευμάτων τὰδε. ἀνατέλλων ὁ ἥλιος καυματίας, κἂν μὴ ἀποστίλβῃ, ἀνεμῶδες τὸ σημεῖον• καὶ ἐὰν κοῖλος φαίνηται ὁ ἥλιος, ἀνέμου ἢ ὕδατος τὸ σημεῖον. καὶ ἐὰν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας καυματίας, αὐχμούς καὶ ἀνέμους πολυχρονίους σημαίνει. ἐὰν αἱ ἀκτῖνες αἱ μὲν πρὸς βορρᾶν αἱ δὲ πρὸς νότον σχίζονται τούτου μέσου p408ὄντος κατ' ὄρθρον, κοινὸν ὕδατος καὶ ἀνέμου σημεῖον ἔστιν.

27

Ἔστι δὲ σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ, τὰ μὲν μέλανα ὕδατος τὰ δ' ἐρυθρὰ πνεύματος. ἐὰν δὲ καὶ ὁ μείζων βορείου ὄντος ὀρθὸς εἰστήκη, ζέφυροι εἰώθασιν ἐπιπνεῖν καὶ ὁ μῆν χειμερινὸς διατελεῖ. ὅταν μὲν ἡ κεραία <ἢ ἄνω> τοῦ μηνὸς ἐπικύπτῃ, βόρειος ὁ μείζων• ὅταν δ' ἡ κάτωθεν, νότιος• ἐὰν δ' ὀρθὸς καὶ μὴ καλῶς ἐγκεκλιμένος μέχρι τετράδος καὶ εὐκυκλος, εἶωθε χειμάζειν μέχρι διχομηνίας. σημαίνει ζοφῶδης μὲν ὢν ὕδωρ πυρῶδης δὲ πνεῦμα.

28

Αἰθυαὶ καὶ νῆτται [πτερυγίζουσαι] καὶ ἄγρια καὶ πησασαὶ ὕδωρ μὲν σημαίνουσι δυόμεναι, πτερυγίζουσαι δὲ ἄνεμον. οἱ κέφροι εὐδίας οὐσης ὅποι ἂν πέτωνται ἄνεμον προσημαίνουσι. στρουθοὶ χειμῶνος ἀφ' ἑσπέρας θορυβοῦντες ἢ ἀνέμου μεταβολὴν σημαίνουσιν ἢ ὕδωρ ὑέτιον. ἐρωδιὸς ἀπὸ θαλάσσης πετόμενος καὶ βοῶν πνεύματος σημεῖον ἔστι• καὶ ὅλως βοῶν μέγα ἀνεμῶδης.

29

Κύων κυλινδούμενος χαμαὶ μέγεθος ἀνέμου σημαίνει. ἀράχνια πολλὰ φερόμενα πνεῦμα ἢ χειμῶνα σημαίνει. ἢ ἄμπωτις βόρειον πνεῦμα σημαίνει, πλημμύρα δὲ νότιον. ἐὰν μὲν γὰρ ἐκ βορείων πλημμύρα ἦκη, εἰς νότιον μεταβάλλει, ἐὰν δ' ἐκ νοτίων ἄμπωτις γίνηται, εἰς βόρειον ρ410 μεταβάλλει. θάλασσα οἰδοῦσα καὶ ἀκταὶ βοῶσαι καὶ αἰγιαλὸς ἠχῶν ἀνεμώδης, καὶ ὁ μὲν βορέας λήγων ἐλάττων ὁ δὲ νότος ἀρχόμενος, παρήλιος ὀπόθεν ἂν ἢ ὕδωρ ἢ ἄνεμον σημαίνει.

30

Ἡ πέμπτη καὶ δεκάτη ἀπὸ τροπῶν τῶν χειμερινῶν ὡς τὰ πολλὰ νότιος, βορείων δὲ γινομένων ξηραίνει πάντα, νοτίων δὲ ὑγραίνει. ἐὰν δὲ νοτίων ὄντων ψοφῆ <τι> τῶν κεκολλημένων, εἰς τὰ νότια σημαίνει τὴν μεταβολὴν• ἐὰν δὲ πόδες οἰδῶσι, νοτία ἢ μεταβολή. τὸ δὲ αὐτὸ σημεῖον καὶ ἐκνεφίου. καὶ ὀδαξῶν τὸν δεξιόν. ἐχίνος ὁ χερσαῖος σημαντικόν• ποιεῖται δὲ δύο ὀπὰς ὅπου ἂν οἰκῆ, τὴν μὲν πρὸς βορρᾶν τὴν δὲ νοτόθεν• ὀποτεραν δ' ἂν ἀποφράττη, ἐντεῦθεν πνεῦμα σημαίνει, ἐὰν δ' ἄμφοτέρας, ἀνέμου μέγεθος.

31

Ἐὰν ὄρος . . . , πρὸς βορρᾶ ἄνεμον προσημαίνει. ἐὰν ἐν θαλάττῃ ἐξαίφνης πνεύματος γαλήνη γίνηται, μεταβολὴν πνεύματος ἢ ἐπίδοσιν. ἐὰν ἄκραι μετέωροι φαίνονται ἢ καὶ νῆσοι ἐκ μιᾶς πλείους, νοτίαν μεταβολὴν σημαίνει• γῆ τε μέλαινα ὑποφαινομένη <βόρειον>, λευκὴ δὲ νότιον. αἱ ἄλυνες περὶ τὴν σελήνην πνευματώδεις μᾶλλον ἢ περὶ ἥλιον• σημαίνουσι δὲ πνεῦμα ῥαγεῖσαι περὶ ἄμφω, καὶ ἢ ἂν ῥαγῆ ταύτῃ πνεῦμα. ἐπινεφέλων ρ412 ὅθεν ἂν ἀνατέλληται, ἐντεῦθεν ἄνεμος, αἱ κηλάδες νεφέλαι θέρους ἄνεμον σημαίνουσι.

32

Ἐὰν ἀστραπὴ πανταχόθεν γίνηται, ὕδωρ σημαίνει, καὶ ὅθεν ἂν αἱ ἀστραπαὶ πυκναὶ γίνωνται, ἐντεῦθεν πνεύματα γίνονται. θέρους ὅθεν ἂν ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ γίνωνται, ἐντεῦθεν πνεύματα γίνονται ἰσχυρά• ἐὰν μὲν σφοδρὰ καὶ ἰσχυρὸν ἀστράπτη, θᾶπτον καὶ σφοδρότερον πνεύσουσιν, ἐὰν δ' ἡρέμα καὶ μανῶς, κατ' ὀλίγον. τοῦ δὲ χειμῶνος καὶ φθινοπώρου τούναντίον• παύουσι γὰρ τὰ πνεύματα αἱ ἀστραπαὶ• καὶ ὅσω ἂν ἰσχυρότεροι γίνωνται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ, τοσοῦτω μᾶλλον παύονται• τοῦ δ' ἔαρος ἦπτον ἂν ταῦτά σημεία λέγω, ὡσπερ καὶ χειμῶνος.

33

Ἐὰν νότου πνεόντος βορρᾶθεν ἀστράπτη, παύεται• ἐὰν ἔωθεν ἀστράπτη εἴωθε παύεσθαι τριταῖος, οἱ δὲ ἄλλοι πεμπταῖοι ἐβδομαῖοι ἐνναταῖοι, οἱ δὲ δειλινοὶ ταχὺ παύονται. οἱ βορέαι παύονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν περιπταῖς οἱ δὲ νότοι ἐν ἀρτῖαις. ἄνεμοι αἴρονται ἄμ' ἡλίω ἀνατέλλοντι καὶ σελήνῃ. ἐὰν ἀνατέλλων ὁ ἥλιος καὶ σελήνη παύσωσιν, ἐπιτείνει τὰ πνεύματα• χρονιώτερα δὲ καὶ ἰσχυρότερα τὰ πνεύματα γίνονται τὰ ἡμέρας ἢ νύκτωρ ἀρχόμενα.

34

Ἐὰν ἐτησίαι πολὺν χρόνον πνεύσωσι καὶ μετόπωρον γένηται ἀνεμῶδες, ὁ χειμῶν νήνεμος γίνεται, ἐὰν δ' ἐναντίως, καὶ ὁ χειμῶν ἐναντίος. p414πρὸς κορυφῆς ὄρους ὀπόθεν ἂν νεφέλη μακύνηται, ταύτη ἀνεμος πνευσεῖται. αἱ νεφέλαι ἐκ τῶν ὀπισθεν προσίζουσαι καὶ ὀπισθεν πνευσοῦνται. Ἄθως μέσος διεξυγμένος νότιος, καὶ ὅλως τὰ ὄρη διεζωσμένα νότια ὡς τὰ πολλὰ. οἱ κομηῖται ἀστέρες ὡς τὰ πολλὰ πνεύματα σημαίνουσιν, ἐὰν δὲ πολλοὶ, καὶ αὐχμὸν. μετὰ χιόνα νότος, μετὰ πάχνην βορέας εἴωθε πνεῖν. μύκητες ἐπὶ λύχνου νότιον πνεῦμα ἢ ὕδωρ σημαίνουσιν.

35

Αἱ δὲ στάσεις τῶν πνευμάτων οὕτως ἔχουσιν ὡς ἐν τῷ γράμματι διώρισται. τῶν δ' ἀνέμων ἔπι πνέουσι ταῖς ἄλλοις ἐπιπίπτουσι μάλιστα ἀπαρκτίας θρακίας ἀργέστης. ὅταν δὲ μὴ ὑπ' ἀλλήλων διαλύωνται τὰ πνεύματα, ἀλλ' αὐτὰ καταμαρανθῶσι μεταβάλλουσιν εἰς τοὺς ἐχομένους p416ἐπὶ δεξιὰ, ὡσπερ ἡ τοῦ ἡλίου ἔχει φορά. ὁ νότος ἀρχόμενος ξηρὸς τελευτῶν δὲ ὑγρὸς, καὶ ὁ εὐρὸς. ὁ δ' ἀπηλιώτης ἀπὸ ἀνατολῆς ἰσημερινῆς ὑδατώδης• διὰ λεπτῶν δὲ ἄγει τὰ ὕδατα.

36

Ἵγροὶ δὲ μάλιστα ὅ τε καικίας καὶ λίψ• χαλαζώδης δ' ἀπαρκτίας καὶ θρακίας καὶ ἀργέστης• νιφετώδης δὲ ὅ τε μέσης ἢ βορέας καὶ ἀπαρκτίας• καυματώδης δὲ νότος καὶ ζέφυρος καὶ εὐρὸς• οἱ μὲν οἷς ἂν ἐκ πελάγους προσπίπτωσιν, οἱ δὲ οἷς ἂν διὰ γῆς. δασύνουσι δ' οὐρανὸν νέφεισι καὶ καλύπτουσι καικίας μάλιστα εἴτα λίψ. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνεμοι ἀφ' ἑαυτῶν τὰ νέφη ὠθοῦσι, καικίας δὲ μόνος πνέων εἰς ἑαυτὸν. αἰθριοὶ δὲ μάλιστα θρακίας καὶ ἀργέστης καὶ τῶν λοιπῶν ἀπαρκτίας• ἐκνεφίαι δὲ μάλιστα ὅ τε ἀπαρκτίας καὶ ὁ θρακίας καὶ ὁ ἀργέστης.

37

Γίνονται δὲ ἐκνεφίαι ὅταν εἰς ἀλλήλους ἐπιπίπτωσι πνέοντες μάλιστα μὲν μετοπώρου τῶν δὲ λοιπῶν ἕαρος. ἀστραπαῖος δὲ θρακίας καὶ ἀργέστης καὶ ἀπαρκτίας καὶ μέσης. ἐὰν ἐν τῇ θαλάττῃ πάπποι φέρωνται πολλοὶ οἱ γινόμενοι ἀπὸ τῶν ἀκανθῶν, ἄνεμον σημαίνουσιν ἔσεσθαι μέγαν. ὅθεν ἂν ἀστέρες διόπτωσι πολλοὶ, ἄνεμον p418ἐντεῦθεν• ἐὰν δὲ πανταχόθεν ὁμοίως, πολλὰ πνεύματα σημαίνουσι. Πνευμάτων μὲν οὖν σημεία ταῦτα.

38

Χειμῶνος δὲ τάδε. ἡλιος δυόμενος εἰς μὴ καθαρὸν. καὶ ὡς ἂν μερισθῆι δυόμενος οὕτως αἱ ἡμέραι ἐπιτελοῦνται. οἷον εἰ τὸ τρίτον μέρος ἀπολειφθεῖ ἢ τὸ ἥμισυ. τὸ σελήγιον ἐὰν ὀρθὸν ἢ μέχρι τετράδος καὶ εἰ εὐκυκλον, χειμάσει μέχρι διχοτόμου• γέρανοι ἐὰν πρῶτ' ἐπέτωνται καὶ ἀθροῖ, πρῶτ' χειμάσει, ἐὰν δὲ ὀψέ καὶ πολὺν χρόνον, ὀψέ χειμάσει. καὶ ἐὰν ὑποστραφῶσι πετόμενοι, χειμῶνα σημαίνουσι.

39

Χήνες βοῶντες μᾶλλον ἢ περι σῆτον μαχόμενοι χειμέριον. σπίνος στρουθός σπιζων ἔωθεν χειμέριον. ὄρχιλος [ὤς] εἰσίων και εἰσδυόμενος εἰς ὀπάς χειμῶνα σημαίνουσι και ἐρίθεὺς ὡσαύτως. κορώνη ἐάν ταχὺ δις κρώζη και τρίτον, χειμερία. και κορώνη και κόραξ και κολοῖός ὄψε ἕδοντες χειμέριοι. στρουθός ἐάν λευκός ἢ χελιδών ἢ ἄλλο τι τῶν μὴ εἰωθότων λευκῶν, χειμῶνα μέγαν σημαίνουσιν, ὡσπερ και, μέλανες ἐάν πολλοὶ φανῶσιν, ὕδωρ.

40

Καὶ ἐάν ἐκ πελάγους ὄρνιθες φεύγωσι, χειμῶνα σημαίνουσι. και σπίνος ἐν οἰκίᾳ οἰκουμένη φθεγγόμενος χειμέριον. ὅσα ὕδωρ σημαίνει, χειμῶνα ἄγει, ἐάν μὴ ὕδωρ χιόνα και χειμῶνα. p420κόραξ φωνάς πολλὰς μεταβάλλων χειμῶνος χειμέριον. κολοῖοι ἐκ τοῦ νότου πετόμενοι και τευθίδες χειμερία. φωνὴ ἐν λιμένι ἀποσφοφύσα και πολύπλοκον ἤχοῦσα χειμέριον. και οἱ πνεύμονες οἱ θαλάττιοι ἐάν πολλοὶ φαίνονται ἐν τῷ πελάγει, χειμερινοῦ ἔτους σημείον. πρόβατα ἐάν πρῶτῳ ὀχεύηται, πρῶτιον χειμῶνα σημαίνουσι.

41

Μετοπώρω ἐάν πρόβατα ἢ βόες ὀρύπτωσι και κοιμῶνται ἀθρόοι πρὸς ἀλλήλους ἔχοντες τὰς κεφαλὰς, τὸν χειμῶνα χειμέριον σημαίνει. ἐν δὲ τῷ Πόντῳ φασίν, ὅταν Ἀρκτοῦρος ἀνατείλῃ θᾶπτον, ἐναντίους τῷ βορρᾷ νέμεσθαι. βόες μᾶλλον ἐσθιοντες τοῦ εἰωθότος και ἐπὶ τὸ δεξιὸν κατακλινόμενοι χειμέριον. και ὧτα κρούων ὄνος χειμέριον• και μαχόμενα πρόβατα και ὄρνιθες περι σίτου παρὰ τὸ ἔθος• προπαρασκευάζονται γάρ• και μῦες τρίζοντες και ὀρχοῦμενοι χειμέριον.

42

Καὶ κύων τοῖς ποσὶν ὀρύπτουσα και ὀλολυγών ἄδουσα μόνη ἀκρωρίας χειμέριον. γῆς ἔντερα πολλὰ φαινόμενα χειμῶνα σημαίνει. και ἐάν πῦρ μὴ θέλῃ ἄπτεσθαι, χειμέριον• και ἐάν λύχνος ἄπτεσθαι μὴ ἐθέλῃ, χειμῶνα σημαίνει• και τέφρα πηγνυμένη νιφετόν. λύχνος εὐδίας ἡσυχαιοῦ καιόμενος χειμῶνα σημαίνει• και ἐάν χειμῶνος ὄντος μύκαι μέλαινα ἐπιγίνονται, χειμῶνα σημαίνει• και ἐάν ὡσπερ κέγχροις πολλοῖς κατάπλεως p422ἦ, χειμερίσει• και ἐάν κύκλω περι τὸ λαμπρὸν ὧσιν εὐδίας οὔσης, χιονικόν.

43

Ἡ τοῦ ὄνου Φάτνη εἰ συνίσταται και ζοφερὰ γίνεται, χειμῶνα σημαίνει. και ἐάν ἀστραπὴ λαμπρὰ μὴ ἐν τῷ αὐτῷ μὲνη, χειμέριον. ἐπὶ Πλειάδι δυομένη ἐάν λάμψη κατὰ Πάρνηθα και Βρίληττον και Ὑμηττον, ἐάν μὲν ἅπαντα καταλάμψη, μέγαν χειμῶνα σημαίνει, ἐάν δὲ τὰ δύο ἐλάττω, ἐάν δὲ Πάρνηθα μόνον εὐδιενόν• και ἐάν χειμῶνος ὄντος νεφέλη μακρὰ ἐπὶ τὸν Ὑμηττον ἦ, χειμῶνος ἐπίτασιν σημαίνει. Ἄθως και Ὀλυμπος και ὄλως ὀρέων κορυφαὶ κατεχόμεναι ὑπὸ νεφελῶν χειμέριον. ἐάν εὐδίας γινομένης νεφέλιον

φαίνηται ἐν τῷ ἀέρι παρατεταμένον καὶ πιλλόμενον, οὕτω παύεται ὁ χειμῶν.

44

Ἐάν τὸ μετόπωρον εὐδιενὸν παρὰ τὸ εἰκὸς γένηται, τὸ ἔαρ γίνεται ψυχρόν ὡς τὰ πολλὰ. ἐάν πρῶτ' χειμάζην ἄρξηται, πρῶτ' παύεται καὶ ἔαρ καλόν, ἐάν δὲ τοῦναντίον, καὶ ἔαρ ὄψιον ἔσται. ἐάν χειμῶν ὑέτιος, τὸ ἔαρ αὐχμηρόν, ἐάν δ' αὐχμηρὸς ὁ χειμῶν, τὸ ἔαρ καλόν. ἐάν ἡ ὄπωρα γίνηται ἐπιεικῆς, τὰ πολλὰ γίνεται τοῖς προβάτοις λιμός. ἐάν τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος ψυχρὰ γίνηται, ἢ τε ὄπωρα γίνεται καὶ <τὸ> μετόπωρον πνιγηρόν καὶ οὐκ ἀνεμῶδες.

45

Οἱ πρῖνοι ἐάν εὐκαρπῶσι, χειμῶνες πολλοὶ σφόδρα γίνονται. ἐάν ἐπὶ κορυφῆς ὄρους νέφος ὀρθὸν στή, χειμῶνα σημαίνει, ὅθεν καὶ Ἀρχίλοχος ἐποίησε "Γλαῦχ' ὄρα• βαθὺς γὰρ ἤδη κύμασιν ταρασσεται Πόντος ἀμφὶ δ' ἄκρα <Γυρῶν> ὀρθὸν ἴσταται νέφος Σῆμα χειμῶνος," ἐάν δ' ὁμόχρων ἦ ὑμένι λευκῶ, χειμέριον. ὅταν ἐστώτων νεφῶν ἕτερα ἐπιφέρηται τὰ δ' ἡρεμῆ, χειμέρια.

46

<Ὁ ἥλιος> ἐάν χειμῶνος διαλάμπας πάλιν ἀποκρυφθῆ καὶ τοῦτο ποιῆση δις ἢ τρίς, ἡμέρα χειμέριος δῖεσιν. ὁ τοῦ Ἑρμοῦ ἀστήρ χειμῶνος μὲν φαινόμενος ψύχη σημαίνει θερούς δὲ καῦμα. ὅταν μέλιτται μὴ ἀποπέτνται μακρὰν ἀλλ' αὐτοῦ ἐν τῇ εὐδίᾳ πέτνται, χειμῶνα ἐσόμενον σημαίνει. λύκος ὠρυόμενος χειμῶνα σημαίνει διὰ τριῶν ἡμερῶν. λύκος ὅταν πρὸς τὰ ἔργα ὀρῆ ἢ εἰσῶ χειμῶνος ὦρα, χειμῶνα σημαίνει εὐθύς.

47

Ἔστι δὲ σημεῖον χειμῶνων μεγάλων καὶ ὄμβρων καὶ ὅταν γένωνται ἐν τῷ μετοπώρῳ πολλοὶ σφήκες, καὶ ὅταν ὄρνιθες λευκοὶ πρὸς τὰ ἐργάσιμα πλησιάζωσι, καὶ ὄλως τὰ ἄγρια θηρία ἐάν πρὸς τὰ ἐργάσιμα, βόρειον καὶ χειμῶνος μέγεθος σημαίνει. τῆς Πάρνηθος ἐάν τὰ πρὸς ζέφυρον ἄνεμον καὶ τὰ πρὸς Φύλης φράττηται νέφεσι βορείων ὄντων, χειμέριον τὸ σημεῖον.

48

Ἄνταν πνίγη γίνηται ἰσχυρὰ, ὡς τὰ πολλὰ ἀναποδιδῶσι καὶ γίνεται χειμῶν ἰσχυρός, ἐάν ὕδατα ἐαρινὰ πολλὰ γένηται, καύματα ἰσχυρὰ ἐν τοῖς πεδινοῖς καὶ κοίλοις γίνεται. δεῖ οὖν τὴν ἀρχὴν ὀρᾶν. ἐάν τὸ μετόπωρον εὐδιενὸν γίνηται π426σφόδρα τὸ ἔαρ ὡς τὸ πολλὰ γίνεται ψυχρόν• ἐάν δὲ τὸ ἔαρ ὄψιον γένηται καὶ ψυχρόν, ἢ ὄπωρα ὀψία γίνεται καὶ <τὸ> μετόπωρον ὡς τὰ πολλὰ πνιγηρόν.

49

Οἱ πρῖνοι ὅταν εὐκαρπῶσι σφόδρα, ὡς μὲν τὰ πολλὰ χειμῶνα ἰσχυρόν σημαίνουσιν, ἐνίστε δὲ καὶ αὐχμούς φασὶ γίνεσθαι. καὶ ἐάν τις σπάλακα λαβὼν ὑποπάσας ἄργιλον εἰς πιθάκην θῆ, σημαίνει ταῖς φωναῖς αἰς ἀφήσιν ἄνεμον καὶ εὐδίαν. καὶ τὸ πανταχοῦ δὲ λεγόμενον σημεῖον

δημόσιον χειμέριον, ὅταν μῦες περὶ φορυτοῦ μάχωνται καὶ φέρωσιν.
50

Εὐδίας δὲ σημεῖα τάδε. ἥλιος μὲν ἀνίων λαμπρὸς καὶ μὴ καυματίας καὶ μὴ ἔχων σημεῖον μηδὲν ἐν ἑαυτῷ εὐδیان σημαίνει. ὡς δ' αὐτῶς σελήνη πανσελήνω. καὶ δυόμενος ἥλιος χειμῶνος εἰς καθαρὸν εὐδιενὸς, ἐὰν μὴ ταῖς προτέραις ἡμέραις εἰς μὴ καθαρὸν δεδουκῶς ἢ ἔξ εὐδιῶν• οὕτω δὲ ἄδηλον. καὶ ἐὰν χειμάζοντος ἢ δύσις γένηται εἰς καθαρὸν, εὐδιενὸς• καὶ ἐὰν δύνων χειμῶνος ὠχρὸς ἦ, εὐδیان σημαίνει.
51

Καὶ ὁ μεις ἐὰν τριταῖος ὦν λαμπρὸς ἦ, εὐδιενὸν. καὶ ἡ τοῦ ὄνου Φάτνη ὅτε ἂν καθαρὰ καὶ λαμπρὰ φαίνηται, εὐδιενὸν. ἄλλως δὲ ἐὰν ὁμαλῶς παγῆ καὶ μαρανθῆ, εὐδیان σημαίνει. αἱ κηλάδες νεφέλαι χειμῶνος εὐδιεναι. Ὀλυμπος δὲ καὶ Ἄθως καὶ ὄλως τὰ ὄρη τὰ σημαντικά ὅταν τὰς κορυφὰς καθαρὰς ἔχωσιν, εὐδیان σημαίνει. καὶ ὅταν τὰ νέφη πρὸς τὴν θάλασσαν αὐτὴν παραζωννύη, εὐδιενὸν. καὶ ὅταν ὕσαντος πρὸς δυσμὰς χαλκῶδες τὰ νέφη χρῶμα ἔχη• εὐδία γὰρ ὡς τὰ πολλὰ τῆ ὑστεραία.
52

Ὅταν δὲ ὁμίχλη γένηται, ὕδωρ οὐ γίνεται ἢ ἔλαττον. ὅταν γέρανοι πέτωνται καὶ μὴ ἀνακάμπωσιν, εὐδیان σημαίνει• οὐ γὰρ πέτονται πρὶν ἢ ἀν πετόμενοι καθαρὰ ἴδωσι. γλαῦξ ἡσυχαῖον φθειρομένη ἐν χειμῶνι εὐδیان προσημαίνει• καὶ νύκτωρ χειμῶνος ἡσυχαῖον ᾄδουσα. θαλαττία δὲ γλαῦξ ᾄδουσα χειμῶνος μὲν εὐδیان σημαίνει, εὐδίας δὲ χειμῶνα. καὶ κόραξ δὲ μόνος μὲν ἡσυχαῖον κράζων, καὶ ἐὰν τρίς κράξη μετὰ τοῦτο πολλάκις κράξη, εὐδιενὸς. . . .
53

Καὶ κορώνη ἔωθεν εὐθὺς ἐὰν κράξη τρίς, εὐδیان καὶ ἐσπέρας χειμῶνος ἡσυχαῖον ᾄδουσα. καὶ ὄρχιλος ἐξ ὀπίης ἐκπετόμενος καὶ ἐξ ἐρκίων καὶ ἐξ οἰκίας ἔξωθεν εὐδیان σημαίνει. καὶ ἐὰν χειμῶνος βορεύοντος βορρᾶθεν ὑπόλαμψις γένηται λευκή, νοτόθεν δὲ ἐναντία τεταγμένη ἢ νεφέλη ὀγκώδης, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς εὐδیان σημαίνει μεταβολήν. καὶ ὅταν βορέας νεφέλας πολλὰς κινῆ ἐκπνέων μέγας, εὐδیان σημαίνει.
54

Πρόβατα ὀψὲ ὀχευόμενα εὐδιενὸν ἀποτελοῦσι τὸ σημεῖον. καὶ βοῦς ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν ἰσχίον κατακλινόμενος εὐδیان σημαίνει• καὶ κύων ὠσαύτως• ἐπὶ δεξιὸν δὲ χειμῶνα. τέττιγες πολλοὶ γινόμενοι νοσῶδες τὸ ἔτος σημαίνουσι. λύχνος χειμῶνος καιόμενος ἡσυχαῖος εὐδیان σημαίνει. καὶ ἐὰν ἐπ' ἄκρω οἶον κέγχρους ἔχη λαμπρὰς• καὶ ἐὰν ἐν κύκλῳ τὴν μύξαν περιγράφη λαμπρὰ γραμμὴ.
55

Ὁ τῆς σχίνου καρπὸς σημαίνει τοὺς ἀρότους• ἔχει δὲ τρία μέρη καὶ ἔστιν ὁ πρῶτος τοῦ πρώτου ἀρότου σημεῖον, ὁ δεῦτερος τοῦ

δευτέρου, ὁ τρίτος τοῦ τρίτου• καὶ ὡς ἂν τούτων ἐκβαινῆ κάλλιστα καὶ γένηται ἀδρότατος, οὕτως ἕξει καὶ ὁ κατὰ τοῦτον ἄροτος.
56

Λέγεται δὲ καὶ τοιάδε σημεῖα ὄλων τε τῶν ἐνιαυτῶν γίνεσθαι καὶ τῶν μορίων• ἔαν ἀρχομένου τοῦ χειμῶνος ζόφος ἦ καὶ καύματα γίνηται καὶ ταῦτα ἄνευ ὕδατος ὑπ' ἀνέμων διαλυθῆ, πρὸς τὸ ἕαρ σημαίνει χάλαζαν ἐσομένην. καὶ ἔαν μετὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν ὀμίχλαι πίπτωσι, πνεύματα καὶ ἀνέμους σημαίνουσιν εἰς ἕβδομον μῆνα ἀμφοτέρων ἀριθμουμένων. ὅσαι μὲν ἅμα μηνοειδῆ τῆ σελήνῃ πίπτουσιν, αὗται μὲν πνεύματα σημαίνουσιν εἰς ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ὅσαι δ' ἀμφικύρτου οὔσης τῆς σελήνης ὕδατα. Καὶ ὅσω p432 ἂν μᾶλλον ἐφ' ἑκατέρω τῶ σχήματι ὀμίχλαι πίπτωσι, μᾶλλον τὰ εἰρημένα σημαίνει.
57

Σημαίνει δὲ καὶ τὰ πνεύματα ἅμα ταῖς ὀμίχλαις ἐπιπιπούσαις γινόμενα• καὶ ἔαν μὲν ἀπ' ἠοῦς καὶ μεσημβρίας γίνηται τὰ πνεύματα, ὕδατα σημαίνει• ἔαν δ' ἀφ' ἐσπέρας καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτου πνεύματα καὶ ψύχη. οὓς δὲ κομήτας Αἰγύπτιοι λέγουσιν οὐ μόνον τὰ προειρημένα σημαίνουσιν ὅταν φαίνωνται ἀλλὰ καὶ ψύχη• ἐπὶ δὲ τοῖς ἀστροῖς εἴωθεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σημαίνειν καὶ ταῖς ἰσημερίαις καὶ τροπαῖς, οὐκ ἐπ' αὐταῖς ἀλλ' ἢ πρὸ αὐτῶν ἢ ὕστερον μικρῶ.